

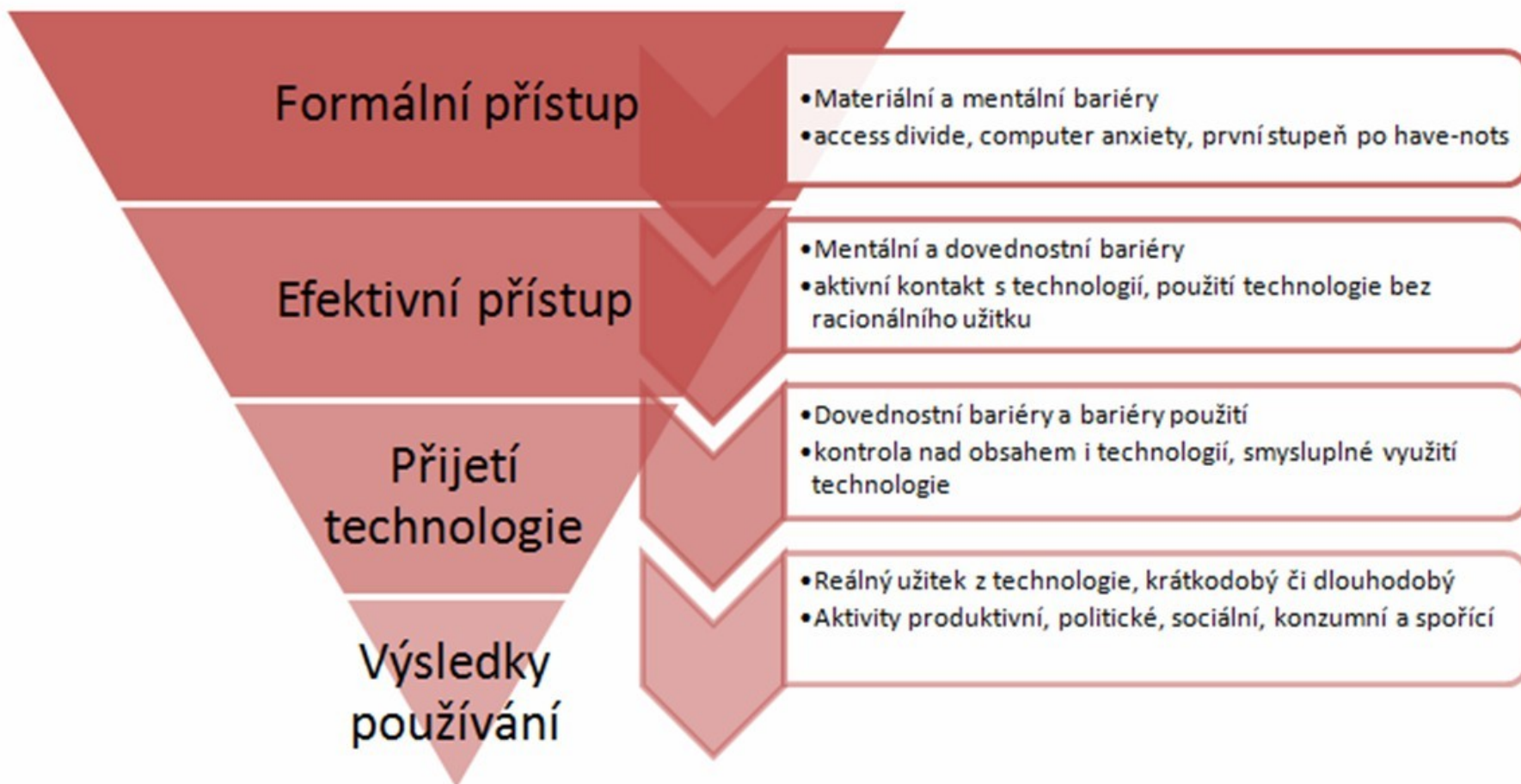
MASARYKOVA UNIVERZITA

IP ve vzdělávání, IP a knihovny

Digital Divide a řešení

- Definice DD v roce 1999: „...rozdíl mezi těmi s přístupem k novým technologiím a těmi bez...“ (NTIA, 1999)
- Primární (fyzický dle EU a ČSÚ) a sekundární DD
- eInclusion, eAccessibility
- DD = problém pro elektronizaci společnosti, vč. eGov => stát podporuje odstraňování

DD dle Bureše (2010)

Učení v dnešní společnosti

- ❑ Hlavní cíle CŽU dle Making a European area of lifelong learning a reality: aktivní občanství, osobní rozvoj, sociální inkluze a zaměstnanost
- ❑ Celoživotní učení:
 - ❑ rozvoj ve všech směrech i formách (formální, neformální, informální), důraz na potřebu a motivaci k učení po celý život,
 - ❑ koordinace zajištění možností pro všechny dospělé, zaměstnané i nezaměstnané (definice OECD z roku 2000)
- ❑ Všeživotní učení:
 - ❑ učení by mělo probíhat ve všech způsoby, tj. bez ohledu na životní etapu, místo, čas a formu učení (rodina, volný čas, zaměstnání, komunita...) (A Memorandum on Lifelong Learning)
- ❑ Stakeholders pro formální vzdělávání: MŠMT a přímo řízené organizace, Česká školní inspekce, krajské úřady, obce, školy a jejich ředitelé, učitelé, rodiče, děti, žáci, studenti, odborové organizace, zástupci zaměstnavatelů a neziskový sektor

Informační gramotnost

- ☞ Schopnost efektivní práce s informacemi v současných podmínkách (vyhledávání, zpracování, uložení, hodnocení, vytváření...) X ICT gramotnost
- ☞ IG dnes klíčová pro profesní úspěch i prospěch celé společnosti, klíčové vlivy:
 - ☞ exponenciální nárůst informací, informačních médií a služeb
 - ☞ nárůst nástrojů pro vyhledávání a rozšiřování informací
 - ☞ nárůst změn v komunikačních vzorcích a chování
- ☞ Dle některých IG jiné předpoklady u generací (různá dělení)

Informační gramotnost

- Hlavní překážky růstu IG dle české vlády:
 - Nedostatečná motivace a nízké povědomí o možnostech ICT
 - Obava z prvních začátečnických kroků
 - Nízká dostupnost ICT produktů a služeb (cena)
 - Omezená dostupnost získání a udržení IG
- Nedostatek IG => digital divide - možný boj jen podporou LLL
- Školství - klíčové, nutné dát základy IG všem absolventům, ale i dospělým pomocí kurzů
- Knihovny - zajištění rovného přístupu k informacím a technologiím

Strategické dokumenty IP v ČR a vzdělávání

- 1999: Státní informační politika - základ pro SIPvV
- 2001 Bílá kniha = Národní program rozvoje vzdělávání
- 2004: e-Česko 2006 - informační vzdělanost 1 ze 4 priorit
- 2005: Národní Lisabonský program 2005-2008 - priority pro vzdělávání:
 - Kurikulární reforma
 - Rozšířit přístup k vyššímu odbornému a VŠ vzdělání, podporovat prostupnost v terciárním vzdělávání
 - Zlepšit propojení systému počátečního a dalšího vzdělávání
 - Podporovat spolupráci zaměstnavatelů, vzdělávacích a odborně profesních institucí
 - Zvýšit informační vzdělanost

Koncepce SIPvV

- ❏ 2000, „nejde o nic menšího, než je vzdělávání 10 milionů obyvatel ČR a budoucnost této země“
- ❏ Primárně 2 oblasti zájmu (hl. techno, ne didakticky):
 - ❏ Zajištění informační infrastruktury v celé vzdělávací soustavě, vč. dalšího a LLL
 - ❏ Vytvoření rámce pro integraci ICT do kurikulů na všech stupních
- ❏ 2003-2006 realizace SIPVZ s hlavními úkoly:
 - ❏ Informační gramotnost pedagogických pracovníků i žáků
 - ❏ Přístup k on-line a offline zdrojům
 - ❏ Infrastruktura
- ❏ 2008 Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání pro období 2009 -2013 „Škola pro 21.století“ => nákup počítačů, připojení + sdílení (RVP, Škola21), vzdělávání učitelů v oblasti ICT a informatiky, nepovedla se regionální metodická centra

INDOŠ

- INDOŠ (neaktualizované)
- Součást vládních podpůrných opatření v 1. etapě SIPVZ
- 2001-2005, 3 620 škol vybraných MŠMT
- Spolupráce Český Telecom + AutoCont
- Finanční a materiální podpora státu v oblasti vybavování škol ICT a připojováním k Internetu
- Nedošlo na všechny školy

NPPG

- ❏ 2003-2006, cílem umožnit začátečníkům osvojit si základní dovednosti při práci s PC v rámci LLL
- ❏ 2-hodinové kurzy pro veřejnost v doprovodu lektorů
- ❏ 100 Kč + 417 Kč MI ČR (celkem 30 mil./rok)
- ❏ Nutná návaznost pro vyšší úrovně a objektivní hodnocení PC gramotnosti => certifikace ECDL
- ❏ Témata od zapínání PC po eGovernment
- ❏ Více než 200 školících míst v ČR, celkem 190 000 proškolených (většina starší než 40 let, nejvíce 51-60, mnoho přihlásil zaměstnavatel), naprostá většina realizátorů kurzů komerční subjekty, chyběly knihovny

EU peníze školám

- Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách (OP VK), vyhlášeno 18. 5. 2010
- Mimopražské primární a sekundární školství
- Podpora rozvoje cizích jazyků, matematiky, přírodních věd, **ICT, čtenářské a informační gramotnosti**, finanční gramotnosti a inkluzivního vzdělávání
- Připraveny šablony klíčových aktivit pro žadatele => automatizace žádost, automatická formální kontrola
- Vybavování (HW/SW i tradiční pomůcky), vzdělávání učitelů, učební materiály (vzdělávací materiál, DUM, metodický materiál, výukový materiál, metodický list) => individualizace, inovace a DVPP
- Výstupy povinně veřejné (např. DUM RVP), část databáze

ETwinning

- Mezinárodní komunita spolupracujících škol od MŠ po VOŠ (EU + Norsko, Island)
- Spolupráce přes IT => prostředek projektů
- Centrální + národní podpůrná střediska - metodická a technická pomoc
- Projekty od velmi jednoduchých po sofistikované granty
- Sdílení metodických a výukových materiálů mezi učiteli

Další projekty pro rozvoj IG a školství

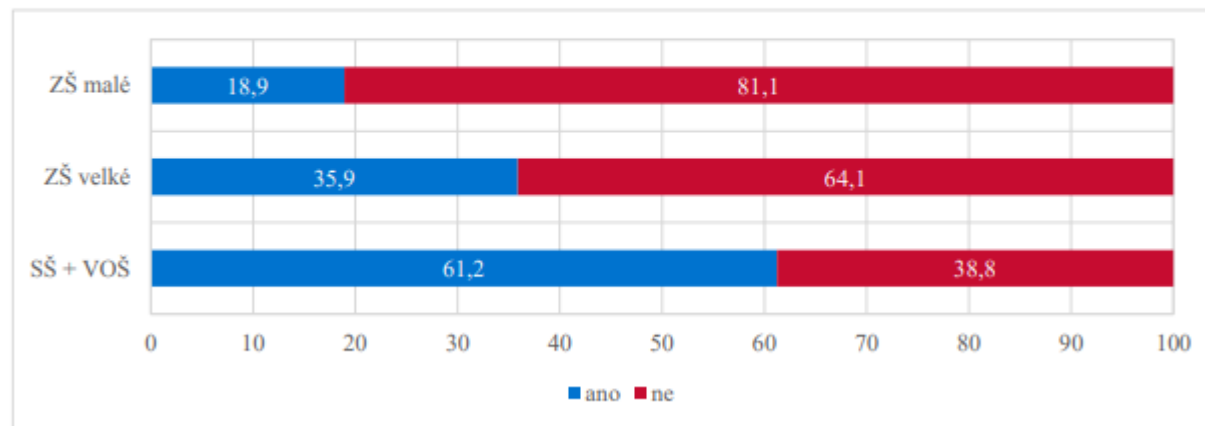
- U3V: nejen základy, i aktivní život seniorů pomocí ICT
- Jednota školských informatiků: od 2002 organizovaná podpora pedagogů zabývajících se ICT ve vzdělávání a správců školních počítačových sítí
- Škola online: IS pro kompletní školní agendu
- Partneři ve vzdělávání (Partners in Learning): Microsoft primárně pro ZŠ, SŠ a učiliště; podpora infrastruktury i IG
- Knihovny: IVIG AKVŠ, IVU SDRUK, NAKLIV (mrtvý)

Využívání digitálních technologií v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ (ČŠI, 2017)

Tabulka č. 8 Periodicita obnovy výpočetní techniky pro žáky/studenty v ZŠ, SŠ a VOŠ – podíl škol (v %)

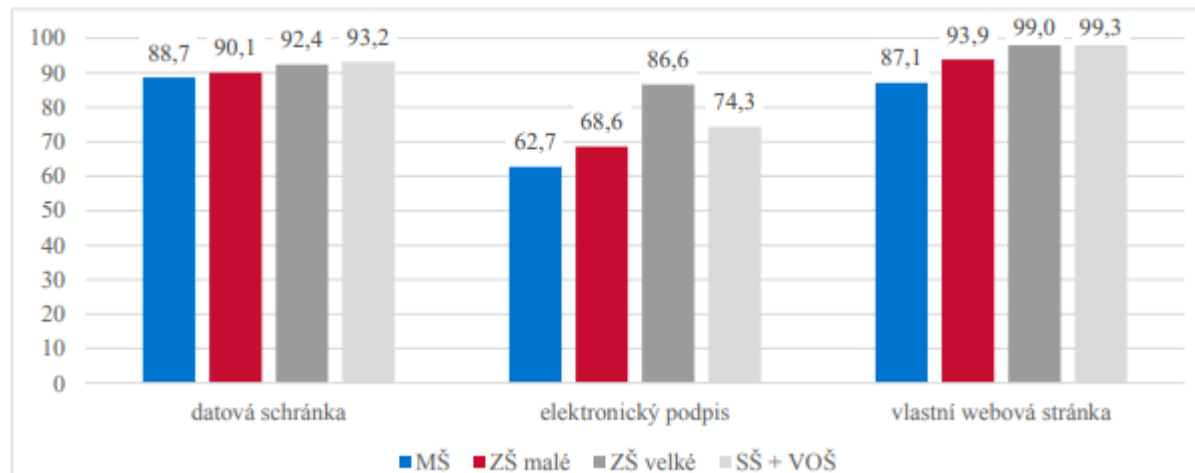
Perioda obnovy	ZŠ malé	ZŠ velké	SŠ + VOŠ
Škola nemá počítače určené pro výuku žáků/studentů	2,3	0,0	0,5
Méně než 5 let	8,5	9,1	17,8
5 až 7 let	50,0	59,1	59,5
Více než 7 let	39,2	31,8	22,2

Graf č. 4 Zpřístupnění systémů pro řízení výuky (LMS, jako jsou např. Moodle, Google Classroom atp.) a on-line systémů pro sdílení prostřednictvím cloudových služeb (např. Google Apps / G Suite, Microsoft Office 365 atp.) pro žáky/studenty – podíl škol (v %)

Využívání digitálních technologií v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ (ČŠI, 2017)

Graf č. 2 Další využití ICT pro správu školy – podíl škol (v %)

Tabulka č. 13 Faktory, které nejvíce brání intenzivnějšímu využívání ICT učiteli ve výuce – podíl škol (v %)

Faktor	ZŠ malé	ZŠ velké	SŠ + VOŠ
Nedostatek času	31,4	34,7	29,7
Nedostatečné ICT vybavení	46,0	53,7	45,8
Nedostatečná znalost obsluhy ICT	20,5	36,4	28,5
Problémy při organizaci výuky	26,5	32,1	26,3
Problémy při provázání ICT a učebních osnov	5,9	9,3	14,1
Negativní postoj k začlenění ICT do výuky	5,8	13,6	12,2
Špatné předchozí zkušenosti s využitím ICT ve výuce	3,2	7,7	7,7
Obavy z ICT a nedostatek sebevědomí	10,5	28,4	20,5
Jiný důvod	8,6	8,3	8,4
Žádné překážky nevnímáme	22,3	12,5	18,8

Pravidelné výzkumy v IPvV (hl. školství)

- IEA (Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání) - **ICILS**: počítačová a informační gramotnost žáků 8. tříd ZŠ
- EUROSTAT: **data** i **publikace**
- **EURYDICE** (2007/2008)
- OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj): několik orgánů pro vzdělávání, vliv na vzdělávací politiky členských zemí, výzkum a publikace nejen k školství, nejvýznamnější projekty:
 - PISA: 15letí a ČJ, matematika, přírodní vědy + mezipředmětové; 2015 by měla být již čistě elektronicky
 - PIAAC: dospělí (16-64 let) čtenářství a matematika + řešení pomocí IT (+vzdělání, rodina, práce)
 - TALIS: vedení a řízení školy, vč. vzdělávání a hodnocení učitelů
 - A další

ICILS 2013

- ❏ státy světa (19), 14letí- žakovský test a dotazník + učitelské a školní dotazníky
- ❏ čeští žáci nejlepší v testu počítačové a informační gramotnosti, srovnatelné jen kanadské Ontario
- ❏ vliv SES rodičů a počtu počítačů v domácnosti, ale i počtu knih, vliv rodiny hl. na dívky (chlapci spíše sami)
- ❏ sebehodnocení odpovídá dovednostem, vliv zájmu o IT
- ❏ nadprůměrné využití PC ve volném čase, podprůměrné pro studium
- ❏ mírně nadprůměrné využívání IT učiteli při výuce, ale cca 1/2 nemyslí, že IT ve výuce je pro školu prioritou a není dost času pro přípravu zapojení IT do výuky
- ❏ učitelé vnímají vybavení nejpozitivněji ze zkoumaných zemí (horší u víceletých gymnázií)
- ❏ nejslabší přesvědčení o podpoře výuky pomocí IT (spolupráce žáků, plánování a uspořádání práce, zlepšení studijních výkonů)

Strategie vzdělávací politiky ČR do 2020

- 9. 7. 2014 schválena usnesením vlády č. 538, při přípravě zapojována veřejnost (veřejná debata zahájena 17. 1. 2013 v NTK - doba kampaně Česko mluví o vzdělávání)
- Zásadní cíl LLL pro směřování vzdělávací politiky
- Hlavní cíle (optimálně po 2020):
 - Zlepšení výsledků žáků: znalosti, dovednosti i postoje => problém vývoje společnosti
 - Rozvoj aktivního občanství a příprava na pracovní uplatnění
 - Větší spravedlnost vzdělávání
 - Posílení spolupráce vzdělávacích institucí, vč. knihoven
 - Podpora učitelů a učení: kvalita i prestiž

Změny systému vzdělávání do 2020

- Ne revoluce, ale evoluce => klíčová stabilita při rozvoji
- 3 průřezové priority:
 - snižovat nerovnosti ve vzdělávání: i neformálním vzděláváním;
 - podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad, vč. evaluace;
 - odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém, vč. komunikace s veřejností
- Důraz i na reflexi významných změn IT => Strategie digitálního vzdělávání jako 1 z 7 navazujících strategií

Strategie digitální gramotnosti na období 2015 až 2020

- ICT pro celoživotní osobní rozvoj, zvyšování kvality života a společenskému uplatnění
- Nejen PC gramotnost, ale i motivace, IG, IT bezpečnost, komunikace a strategie využití ICT ke zvýšení kvality života => nutný předpoklad fyzický přístup k IT

Ovládání nástroje

• Operační dovednosti

- např. obsluha hardware, znalost funkcí kláves, klávesových zkratk, spuštění příkazů v software

• Formální dovednosti

- orientace v digitálním rozhraní
- navigace v digitální struktuře (menu, hypertext)

Práce s obsahem

• Informační dovednosti

- vyhledávání, výběr a vyhodnocení digitálně zprostředkovaných informací

• Komunikační dovednosti

- komunikace, interakce prostřednictvím digitální technologie
- zodpovědné sdílení informací a dat

• Vytváření obsahu

- např. tvorba multimediálního obsahu, tvorba textu, tvorba webové stránky

Koncepce SIPvV a knihovny

- ⇒ Uznána nezastupitelná role knihoven
- ⇒ Knihovny - soustředěny informace i lidé schopní při jejich vyhledávání a zpracování kvalifikovaně poradit
- ⇒ Nelze podceňovat vzdělávací roli knihoven
- ⇒ Knihovní infrastruktura => „aby každý občan bez ohledu na věk, pohlaví, národnost, rasu, náboženskou příslušnost, jazyk, odborné a společenské postavení a bez ohledu na místo, v němž se nachází, měl otevřený přístup ke vzdělávání a informacím.“ (koncepce SIPvV)

DD a knihovny

- PIK (od 2003) => infrastruktura pro vzdělávání i v Koncepte rozvoje knihoven 2004-2010
 - při vydání připojeno 3224 knihoven (dál viz [Statistiky požadované MK](#))
 - připravena technika a SW, důraz na bezpečnost připojení (požadavek na antivir), zdarma pro uživatele v rozsahu nejméně pracovní doby
- Koncepte rozvoje knihoven ČR na léta 2011 - 2015:
 - Knihovny „se výrazně podílejí na snížení dopadu digitální propasti (digital divide), který existuje mezi těmi, kteří mají, a těmi, kteří nemají přístup k informačním technologiím nebo jsou digitálně negramotní.“
- Mnoho kurzů, hl. pro seniory, děti, handicapované, nezaměstnané, romskou minoritu

Koncepce rozvoje knihoven ČR 2011-2014

- Nutné zohlednit změny společnosti a ICT (internet = konkurence knihoven, rozvoj e-dokumentů...)
- Další informace na Knihovna.cz nebo [Ústřední knihovnické radě](#)
- Idea: „V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně rychle obsloužen příjemným, kvalifikovaným, očividně spokojeným a motivovaným personálem nebo z pohodlí domova bez ohledu na národnost či handicap, v kteroukoliv denní či noční dobu získám bezplatně požadovanou kvalitní službu“

Silný portál - základní stavební kámen

- ❏ Přístup do celého systému knihoven (spuštěn 26. 10. 2016)
 - ❏ Pro knihovny => individuální služby klientům (např. sdílená katalogizace)
 - ❏ Pro samostatného uživatele (např. vyhledávání, objednávání)
 - ❏ Pro sdílení (indexaci) obsahu globálními vyhledávacími nástroji
- ❏ Všechny typy dokumentů v knihovnách (fyzické, e-born, digitalizované, placené...), vč. informací o nich (obsahy, obálky, citace v ISO, anotace, dostupnost, prolinkování...)
- ❏ Informace o knihovnách (umístění, otevírací doba, akce, specializace, další služby...)
- ❏ MVS, EDD (právní aspekty, pravidla pro knihovny...)
- ❏ Sdílení uživatelských identit (průkazy, registrace, ochrana OÚ) + on-line platby za služby (mikroplatby, vyrovnávání mezi knihovnami)
- ❏ Rychlé zpracování nových dokumentů na trhu

Koncepce rozvoje knihoven 2017-2020

- Zpracovávána Ústřední knihovnickou radou, přes Ministerstvo kultury, schválena vládou 23. 11. 2016
- Pracovní skupiny, 21 priorit současné koncepce jako vstup
 - Jarní setkání - většina cílů z předchozího splněna, ale většina témat relevantních i do budoucna
 - => **Společně** tvoříme knihovny jako nabídku (služeb a informačních) **zdrojů** a otevřeného **prostoru** pro vzdělávání, kulturu a osobní **rozvoj**.

Silné stránky

- Nezávislá, veřejná služba
- Svobodný přístup k informacím
- Dlouhodobě budovaný, strukturovaný fond
- Hustá síť knihoven
- Spolehlivost a důvěryhodnost, bezpečný prostor
- Opozice proti komerci a konzumu
- Opora v knihovním zákoně
- Existence prostor, jejich vybavení, profesionální personál
- Standardy, metodika, kompatibilita
- Digitalizace knihovních fondů
- Schopnost kvalifikovaně zpracovávat informace
- Návštěvnost knihoven

Příležitosti

- Digitalizace - digitální ekonomika
- Digital humanities (big data, data mining, kurátor sbírek apod.)
- Autorský zákon
- Dotační programy, evropské fondy (a další...)
- Tlak na internacionalizaci vědy
- Nárůst informačních zdrojů a chaos v nich
- Potřeba bezpečných míst, otevřených prostorů
- Růst významu vzdělání
- Více lidí využívá knihovny
- Pokles čtenářské gramotnosti
- Prodlužování lidského věku
- Nárůst volného času
- Samota a potřeba kontaktu
- Rozvoj občanské společnosti
- Zájem o bezplatné služby
- Hlad po kultuře, růst kreativity

Slabé stránky

- Malá ochota ke spolupráci: mezi knihovnami, mezi knihovnami a provozovateli, mezi knihovníky a uživateli knihoven, mezi akademiky a knihovníky, mezi knihovnami a jinými institucemi (obava z konkurence, nedostatek kompetence, setrvačnost)
- Omezené využívání Best practices ze světa
- Konzervativnost, malá flexibilita, (de)motivace
- Přetrvávající bariéry - málo pohotové služby, omezená dostupnost v online prostředí, provozní doba, nekompetence (digitální gramotnost, jazykové bariéry, nepřizpůsobiví),
- Složitý a nepohodlný přístup ke zdrojům, omezená nabídka digitálních služeb, neaktuálnost
- Nedostatečná kvalifikace pracovníků - digitální gramotnost, pedagogické dovednosti, marketing, management
- Malý důraz na osobní rozvoj - sebereflexe, individuální přístup, kompetence

Hrozby

- Digitalizace, e-čtení - mění se publikační paradigma, konec monopolu
- Hyperinflace informací - pro získání informace není knihovna nutná, naprostá většina lidí se cítí zahlcena a unavena nadbytkem informací
- Nedostatečné financování - provozní, investice
- Prostory - investiční zanedbanost
- Legislativa - autorský zákon
- Born-digitální dokumenty - sběr, uchování, zpřístupnění
- Veřejný obraz knihovny - instituce pro 20. století nebo 19. století?
- Knihovnické školství
- Malá očekávání ze strany veřejnosti
- Černé labutě - náhlý zvrát názorů na funkce knihoven

Prioritní oblasti koncepce

- 1. Knihovny ve virtuálním prostředí (CPK, digitalizace, LTP...)
- 2. Knihovny jako otevřená vzdělávací, kulturní, komunitní a kreativní centra
- 3. Budování knihovních fondů a informačních zdrojů
- 4. Trvalé uchování tradičních knihovních dokumentů
- 5. Výstavba knihoven, podpora infrastruktury ICT v knihovnách
- 6. Systém hodnocení a marketing VKIS
- 7. Vzdělávání pracovníků knihoven
- 8. Knihovny jako vědecko-výzkumné instituce
- => pro některé části nulový rozpočet

Úkol - návrh VISK2

- Navrhněte projekt vzdělávání knihovníků v ICT
 - Libovolná náročnost, forma, rozsah vzdělávání
 - Realizovatelné (ne realizované)
 - Dosud neexistující (ani APLS), příp. ne masově realizované (např. kurzy Excelu NE) - čím konkrétnější téma, tím lepší
- Rozsah max. 500 znaků na položku
 - Žadatel (doporučena vyškovská knihovna)
 - cíl projektu (anotace s jasným cílem)
 - metody, formy, rozsah a struktura vzdělávacích aktivit
 - cílová skupina účastníků + lektoři
 - evaluační metody + předpokládané přínosy
 - možná rizika projektu a jak jim zabránit

Digitální knihovny 2010

- Strategie Evropské komise - společný postup států k evropskému kulturnímu dědictví
 - Uchovávání a zpřístupňování
 - Studium, výzkum, zábava...
 - Textové, audiovizuální..., born digital, digitalizované
- Europeana
- Digitalizace:
 - Určit priority (co, kdy, kdo...)
 - Technické a právní problémy (např. osiřelá díla)
- Snadné nalezení dokumentu + práce s ním => metadata

Doporučuji navštívit

- [Europeana](#)
- [Digital Preservation Europe](#)
- [Národní digitální knihovna](#)
 - [Seznam zahraničních digitálních knihoven v EU](#)
 - [Projekty pro ochranu digitalizací](#)
 - [Národní koncepce dlouhodobé ochrany digitálních dat v knihovnách](#)
- [Scirus](#)
- [Evropská knihovna](#)
- [Co po nás zbude](#)

- [Studijní pomůcky pro knihovníky](#)

Archivnictví

- Z. č. 499/2004 Sb., dozorčí orgán MV
- V analogové i digitální podobě
- S rozvojem e- otázky LTP (long term preservation), zajištěním čitelnosti, apod. => nutné úpravy z. a nalezení řešení problémů
- Klíčová autenticita (e-podpis) - každou změnou (nejen obsahovou) mizí + možnost prolomení šifrování
- Problém s datovou náročností (audio-vizuální dok.)
- Co po nás zbude

Zákon č. 499/2004 Sb.

- Rozlišuje dokument a archiválii
- „dokument, který byl vzhledem k době vzniku, obsahu, původu, vnějším znakům a trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem vybrán ve veřejném zájmu k trvalému uchování a byl vzat do evidence archiválií; archiváliemi jsou i pečetidla, razítka a jiné hmotné předměty (...)“
- Uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií musí veřejno- i soukromoprávní původci

Zákon č. 499/2004 Sb. (2)

- Vývoz mimo ČR jen se souhlasem MV, vždy jen na dobu určitou a z důvodu: vystavování, konzervování, restaurování, vědecké zkoumání
- Lze nahlížet jen na základě žádosti
 - Obsahující OÚ jen se souhlasem subjektu
 - Přístupné pouze starší 30 let
 - Výjimky vzniklé z činnosti st. orgánů před 1990

Soustava archivů

- ▣ Veřejné archivy
 - ▣ Národní archiv
 - ▣ Archiv bezpečnostních složek
 - ▣ Státní oblastní archivy
 - ▣ Státní oblastní archiv v Praze
 - ▣ Státní oblastní archiv v Třeboni
 - ▣ Státní oblastní archiv v Plzni
 - ▣ Státní oblastní archiv v Litoměřicích
 - ▣ Státní oblastní archiv v Zámrsku
 - ▣ Moravský zemský archiv v Brně
 - ▣ Zemský archiv v Opavě
 - ▣ Specializované archivy
 - ▣ Bezpečnostní archivy
 - ▣ Archivy územních samosprávných celků
- ▣ Soukromé archivy (zřizují FO/PO)

Spisová služba

- „zajištění odborné správy dokumentů vzniklých z činnosti původce, (...) zahrnující jejich řádný příjem, evidenci, rozdělování, oběh, vyřizování, vyhotovování, podepisování, odesílání, ukládání a vyřazování ve skartačním řízení, a to včetně kontroly těchto činností, “
- Veřejné organizace (mnoho, jmenováno v zákoně) povinně
- Možná e- (preferovaná) i listinná
- Dok. označeny jednoznačným identifikátorem a evidovány
- Všechny k téže věci spojeny ve spis
- Jmenný rejstřík pro vyhledávání, ověřování a automatické zpracovávání údajů o adresách odesílatelů a adresátech dok. (údaje pro jednoznačnou identifikaci)
- Požadavek na e-podpis/e-pečeť/kvalifikované časové razítko

E-archivnictví

- 2012 přidáno: „ V případě dokumentů v digitální podobě se jejich uchováním rozumí rovněž zajištění věrohodnosti původu dokumentů, neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti, tvorba a správa metadat náležejících k těmto dokumentům v souladu s tímto zákonem a připojení údajů prokazujících existenci dokumentu v čase. Tyto vlastnosti musí být zachovány do doby provedení výběru archiválií.“ (§ 3)
- Týká se born digital i digitalizovaných dokumentů
- I u e-archivnictví jde o relevanci, selekci a stanovení skartačních znaků, ale selekce náročnější

Problémy e-archivace

- Dlouhodobá = nekončící finanční i časové náklady
- Problémy = daň za krátkou trvanlivost e-nosičů a příliš rychlý vývoj ICT
- E-prostředí = nové pole pro komerční sféru (vývoj IS, zabezpečení, BOJ O STANDARDY)
- Muzeum HW pro uchování dat nesmysl
- Média podobné => nutné řešit migrací na média novější
- Na HW závislý OS a na něm aplikace => nejsložitější

Národní digitální archiv versus Národní digitální knihovna?

- Není důvod konkurovat:
 - Rozdílná úloha (jiná „sběrná oblast“)
 - Důraz na jiné problémy dlouhodobého ukládání
 - Rozdílná metadata

Archiv	Knihovna
Ochrana dat	Ochrana dat
Bezpečnost	Zpřístupnění
Právní relevance	Autorskoprávní problematika
Přejímání od původce, výběr	Automatizované akvizice, všechno

Otázky

- Můžu zjistit OÚ mého souseda, spolupracovníka STB, bez jeho souhlasu?
- Jaké problémy mohou nastat při e-archivaci?
- Co se stane s e-mailem a dopisem, který pošlu na obecní úřad?
- Když si budete chtít uchovat své e-dokumenty, co byste udělali? Když by chtěl dokumenty uchovat živnostenský úřad, musí něco dělat jinak?

Zdroje

- ✉ BASL, Josef, Simona BOUDOVÁ a Lucie ŘEZÁČOVÁ. Národní zpráva šetření ICILS 2013: počítačová a informační gramotnost českých žáků. 1. vydání. Praha: Česká školní inspekce, 2014. Dostupné z: http://www.icils.cz/articles/files/ICILS_2013_Narodni_zprava_CZE.pdf
- ✉ BÓHMOVÁ, Kateřina. Projekt EU peníze školám odstartován. MŠMT. 18. 5. 2010 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/projekt-eu-penize-skolam-odstartovan>
- ✉ BRUNOVSKÁ, I. Spolupráce EU a ČR v oblasti vzdělávání pro informační společnost. Brno: Masarykova univerzita, Ústav české literatury a knihovnictví, 2006. 87 s. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Simona Škarabelová, Ph.D.
- ✉ BUREŠ, Roman. Digital Divide. Brno, 2010. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/218957/fss_b_b2/Bures_bakalarska_prace.doc. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Mgr. Jakub Macek.
- ✉ eTwinning. NAEP. © NAEP 2007-2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=102
- ✉ eTwinning - komunita škol v Evropě. eTwinning. © 2004-2013 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.etwinning.cz/co-je-etwinning/>
- ✉ i2010: Digitální knihovny. Knihovna plus [online]. 2005, č. 2 [cit. 2013-09-27]. Dostupné z: http://knihovna.nkp.cz/knihovnaplus51/digitalni_knihovnyEU.htm
- ✉ Ikaros, redakce. Informační generace: změna, nebo kontinuita? (David Bawden) Ikaros [online]. 2009, roč. 13, č. 5/2 [cit. 2010-09-29]. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/informacni-generace-zmena-nebo-kontinuita-david-bawden>
- ✉ [Koncepce rozvoje knihoven 2004-2010](#)
- ✉ Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 - 2015 včetně internetizace knihoven. Praha: Vláda ČR, 2011. 43.s. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_2011-2015.pdf
- ✉ Koncepce rozvoje knihoven 2016 - 2020: Ústřední knihovnická rada ČR: výstupy z workshopu. TRITON, květen 2015. Dostupné z: http://files.u-k-r.webnode.cz/200000188-a31f8a5151/Koncepce_rozvoje_knihoven_2016_2020_workshop.docx
- ✉ Making a European Area of Lifelong Learning a Reality: Commission Communication. Brussels, EC November 2001.
- ✉ [A Memorandum on Lifelong Learning](#), EC 2000.

Zdroje

- ☒ Implementace Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2017-2020. Dostupné z: <http://files.ukr.knihovna.cz/200000231-e59a2e694a/pril1Implementace.pdf>
- ☒ Národní lisabonský program 2005-. Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2005 [cit. 2013-11-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/nar-progr-ref-pdf.aspx>
- ☒ National Telecommunications and Information Administration (NTIA). Falling through the Net: Defining the Digital Divide. Washington: US Department of Commerce [online]. [1999] [cit. 2013-10-11]. Dostupné z: <http://www.ntia.doc.gov/ntiahome/fttn99/contents.html>
- ☒ Pitner, Tomáš. Státní informační politika ve vzdělávání - cíle a postupy: Co pro realizaci SIPVZ nabízí Fakulta informatiky Masarykovy univerzity v Brně? Příspěvek přednesený na semináři „Příprava škol na státní informační politiku ve vzdělávání“ Znojmo, 23.11.2000
- ☒ Strategie digitálního vzdělávání: verze pro připomínkování odbornou veřejností. RVP.cz [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://diskuze.rvp.cz/download/file.php?id=4169&sid=15fee48ef053c802c6780fa8dcb8f28d>
- ☒ Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015 až 2020. MPSV [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/21499/Strategie_DG.pdf
- ☒ Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. Vzdělávání 2020 [online]. Praha, 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie-2020_web.pdf
- ☒ Škola pro 21. století: Akční plán pro realizaci „Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání pro období 2009 - 2013“ (usnesení vlády č. 1276/2008). Vzdělávání 2020 [online]. 2009 [cit. 2013-11-08]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/knihovna-koncepci/rozvoj-ict/akcni_plan_skola_21.pdf
- ☒ Tematická zpráva ČŠI. Využívání digitálních technologií v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách. Česká školní inspekce [online]. 2017 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Tematicke-zpravy/Tematicka-zprava-Vyuzivani-digitalnich-technologii>
- ☒ Úroveň ICT v základních školách v ČR. Česká školní inspekce ČR [online]. 2009 [cit. 2013-11-08]. Dostupné z: www.csicr.cz/getattachment/a74c406a-74be-484e-a285-ea19c9cb0662
- ☒ Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v roce 2011 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011. [cit. 2013-11-08]. 52 s. ISBN: 978-80-250-2129-3. Dostupný z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/510025FD70/\\$File/970111.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/510025FD70/$File/970111.pdf)
- ☒ Výzva č. 51. OPVK [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/filemanager/files/file.php?file=35665>
- ☒ Výzva č. 51. OPVK: Příloha č. 1 Specifická kritéria výzvy č. 51 [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/filemanager/files/file.php?file=35661>

Zdroje

- PAČES, Pavel. Archivace digitálních dokumentů. *Co po nás zbude* [online]. 2008 [cit. 2013-9-18]. Dostupné z: <http://www.cnz.cz/ke-stazeni/2008/konference/prezentace/paces.pdf>
- Zákon o archivnictví a spisové službě, v platném znění

MASARYKOVA UNIVERZITA

Děkuji za pozornost.